O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3879
2026 - yil 30 - Iyun

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASI HUZURIDAGI YENGIL SANOATNI RIVOJLANTIRISH AGENTLIGI DIREKTORINING BUYRUG‘I

Ipak qurti urug‘iga sifat sertifikatini berish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 6-martdagi PQ–87-son “Ipakchilik sohasini yangi tizim asosida rivojlantirish hamda ozuqa bazasini mustahkamlashga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi qaroriga muvofiq buyuraman:

1. Ipak qurti urug‘iga sifat sertifikatini berish tartibi to‘g‘risidagi nizom ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

2. Mazkur buyruq O‘zbekiston Respublikasi Qishloq xo‘jaligi vazirligi hamda Vazirlar Mahkamasi huzuridagi O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi bilan kelishilgan.

3. Ushbu buyruq rasmiy e’lon qilingan kundan e’tiboran uch oy o‘tgandan keyin kuchga kiradi.

Директор
15-Iyun 2026-yil
2 son

XOLMURODOV NOZIMJON QOSIMOVICH

Kelishildi:

Direktor
12-Iyun 2026-yil

JUMANAZAROV AKMAL RUZIKULOVICH

Vazir
11-Iyun 2026-yil

ABDURAXMONOV IBROXIM YULCHIYEVICH

QMMB: 10/26/3879/0673-son
02.07.2026-y.

Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Yengil sanoatni rivojlantirish agentligi direktorining 2026-yil 15-iyundagi 2-son buyrugʻiga ILOVA

Ipak qurti urugʻiga sifat sertifikatini berish tartibi toʻgʻrisidagi NIZOM

Ushbu Nizom xorijdan keltiriladigan va mahalliy tayyorlanadigan ipak qurti urugʻida uchraydigan kasalliklarni mikroskopik tahlil asosida oldindan aniqlash hamda ipak qurti urugʻiga sifat sertifikatini berish tartibini belgilaydi.

Mazkur Nizom ipak qurti urugʻini xorijdan keltiruvchi va mahalliy tayyorlovchi tashkilotlarga nisbatan tatbiq etiladi.

1-bob. Umumiy qoida

1. Ushbu Nizomda quyidagi asosiy tushunchalardan foydalaniladi:

talabgor – ipak qurti urugʻini xorijdan keltiruvchi va mahalliy tayyorlovchi tashkilot;

vakolatli organ – ipak qurti urugʻlarini mikroskopik tahlil qilish orqali kasalliklarni aniqlash boʻyicha kamida uch yillik ish tajribasiga ega boʻlgan yuqori malakali mutaxassislar, jumladan ilmiy darajali xodimlar va tajribali seleksionerlar mavjud boʻlgan Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Yengil sanoatni rivojlantirish agentligi tizimidagi Ipakchilik ilmiy-tadqiqot instituti;

mahalliy ipak qurti urugʻlari – ipak qurti urugʻini mahalliy tayyorlovchi tashkilotlar tomonidan tayyorlanadigan naslli (superelita va elita) va sanoatbop ipak qurti urugʻlari;

xorijiy ipak qurti urugʻlari – Oʻzbekiston Respublikasiga xorijdan olib kelinadigan (import qilinadigan) ipak qurti urugʻlari;

mikroskopik tahlil – ipak qurti urugʻidagi “Pebrina” kasalligi qoʻzgʻatuvchisini va uning jonlanish foizini aniqlash maqsadida uning moddalarini, toʻqimalarini, hujayralarini yoki mikroorganizmlarini oddiy koʻz bilan koʻrib boʻlmaydigan darajada mikroskop yordamida kattalashtirib oʻrganish jarayoni.

2-bob. Xorijiy va mahalliy ipak qurti urugʻlariga sifat sertifikatini berish

2. Sertifikat olish istagidagi talabgor xorijiy va mahalliy ipak qurti urugʻlariga (bundan buyon matnda ipak qurti urugʻlari deb yuritiladi) sifat

sertifikatini olish uchun vakolatli organga mazkur Nizomning 1-ilovasiga muvofiq yozma yoki elektron shaklda ariza bilan murojaat qiladi.

Bunda xorijiy ipak qurti urugʻlariga sifat sertifikatini olish uchun arizaga xorijiy ishlab chiqaruvchi bilan tuzilgan shartnomaning nusxasi ilova qilinadi.

3. Talabgorning arizasi kelib tushgan kundan eʼtiboran besh ish kuni ichida vakolatli organ tomonidan unda koʻrsatilgan maʼlumotlar oʻrganib chiqiladi.

4. Talabgor tomonidan ariza mazkur Nizomning 1-ilovasiga muvofiq shaklda taqdim etilmagan yoki arizada tegishli maʼlumotlar toʻliq koʻrsatilmagan yoxud notoʻgʻri koʻrsatilgan boʻlsa, vakolatli organ tomonidan talabgorga kamchiliklarni bartaraf etib, qayta murojaat qilish mumkinligi toʻgʻrisida ushbu ariza kelib tushgan kundan eʼtiboran besh ish kuni ichida yozma yoki elektron shaklda maʼlum qilinadi.

5. Talabgor tomonidan taqdim etilgan arizada mazkur Nizomning 4-bandida koʻrsatilgan kamchiliklar aniqlanmagan taqdirda vakolatli organ va talabgor oʻrtasida shartnoma tuziladi.

6. Ipak qurti urug‘lariga sifat sertifikatini berish uchun to‘lov ushbu urug‘ning namuna sifatida olinadigan har bir qutisi (29 gramm) uchun bazaviy hisoblash miqdorining o‘ttiz besh foizi miqdorida belgilanadi.

3-bob. Ipak qurti urugʻlaridan mikroskopik tahlil oʻtkazish uchun namuna olish

7. Ipak qurti urugʻlariga sifat sertifikatini berishda vakolatli organ tomonidan ulardan mikroskopik tahlil oʻtkazish uchun namunalar olinadi.

8. Mahalliy ipak qurti urugʻlaridan namunalar olish quyidagicha amalga oshiriladi:

talabgorlar tomonidan tayyorlangan ipak qurti urugʻlarining umumiy miqdori aniqlanadi;

ipak qurti urugʻini mikroskopik tahlildan oʻtkazish uchun har kalendar yilning noyabr oyida tayyorlangan ipak qurti urugʻlarining har bir guruhi (partiyasi) umumiy hajmidan 0,5 foiz miqdorida urugʻ namunalari olinadi;

ipak qurti urugʻlarining jonlanish foizini aniqlash uchun har bir guruh (partiya)dan 0,4 gramm miqdorda urugʻ namunalari olinadi;

ipak qurti urugʻlarining guruhlari (partiyalari)dan mavsum oxiriga qadar saqlab turish uchun ~~4~~ gramm miqdorida namunalar olinib, talabgorning sovutgichida +2°C dan +5°C gacha bo‘lgan haroratda saqlanadi.

Mahalliy ipak qurti urugʻlaridan namuna olish vakolatli organ tomonidan talabgor ishtirokida ushbu Nizomning 2, 3 va 4-ilovalariga muvofiq namuna olish dalolatnomasini ikki nusxada rasmiylashtirgan holda amalga oshiriladi. Bunda namuna olish dalolatnomasining bir nusxasi talabgorga taqdim etiladi, ikkinchi nusxasi vakolatli organda saqlanadi.

9. Xorijdan keltiriladigan ipak qurti urugʻlaridan namunalar olish quyidagicha amalga oshiriladi:

talabgorlar tomonidan xorijdan keltiriladigan ipak qurti urugʻlarining umumiy miqdori aniqlanadi;

ipak qurti urugʻini mikroskopik tahlildan oʻtkazish uchun har kalendar yilning fevral oyida xorijdan keltiriladigan ipak qurti urugʻlarining har bir guruhi (partiyasi) umumiy hajmidan 0,5 foiz miqdorida urugʻ namunalari olinadi;

ipak qurti urugʻlarining guruhlari (partiyalari)dan 1 gramm miqdori inkubatoriyaga (jonlanishga) qoʻyiladi hamda mavsum oxiriga qadar saqlab turish uchun 5 gramm miqdorida namunalar olinib, vakolatli organning sovutgichida +2°C dan +5°C gacha boʻlgan haroratda saqlanadi.

4-bob. Ipak qurti urugʻlari namunalarini inkubatsiya (jonlantirish), mikroskopik tahlil qilish va ularga sifat sertifikatini rasmiylashtirish

10. Qogʻoz paketchalarga joylashtirilgan urugʻ namunalari ularni jonlantirish maqsadida doimiy optimal havo harorati +24°C dan +25°C gacha (±1°C) va nisbiy namligi 70–75 foiz boʻlgan maxsus tayyorlangan inkubatoriyalarga qoʻyiladi.

11. Jonlangan ipak qurtlarni mikroskopik tahlildan oʻtkazish uchun har bir namuna tarkibidagi qurtlar, jonlanmagan tuxumlar va tuxum poʻstlari teng miqdorda ikki hovonchaga solinadi. Har bir hovonchaga pipetka yordamida 1–2 ml suv qoʻshilib, aralashma yaxshilab eziladi.

12. Olingan namunalarning mikroskopik tahlil jarayoni zamonaviy mikroskoplar yordamida 600 marta (okulyar 15×, obyektiv 40×) kattalashtirilgan holda amalga oshiriladi.

13. Har bir hovonchadagi suyuqlikdan buyum oynasiga 2 ta preparat tayyorlanadi. Preparatlar mikroskopda kamida 50 ta koʻrish maydonida tekshiriladi.

Mahalliy va xorijiy ipak qurti urugʻlarida “Pebrina” kasalligi qoʻzgʻatuvchisini (sporani) oʻrganish vakolatli organ tomonidan ushbu urugʻlar inkubatsiyaga (jonlantirishga) kiritilgandan boshlab yigirma kun ichida amalga oshiriladi.

14. Mahalliy va xorijiy ipak qurti urug‘larida “Pebrina” kasalligi qo‘zg‘atuvchisini (sporani) o‘rganish natijalariga ko‘ra vakolatli organ tomonidan “O‘zbekipaksanoat” uyushmasi bilan birgalikda bayonnoma rasmiylashtiriladi.

15. Mahalliy va xorijiy ipak qurti urug‘larida “Pebrina” kasalligi qo‘zg‘atuvchisi (spora) aniqlanmagan holda vakolatli organ shu kunning o‘zida talabgorga ushbu Nizomning 5-ilovasiga muvofiq shakldagi sifat sertifikatini berish to‘g‘risida qaror qabul qiladi.

Bunda vakolatli organ tomonidan sifat sertifikati ushbu qaror qabul qilingan kundan e’tiboran uch ish kuni ichida talabgorga yuboriladi.

16. Mahalliy ipak qurti urug‘larida “Pebrina” kasalligi qo‘zg‘atuvchisi (spora) aniqlangan holda ushbu urug‘ guruhlari (partiyalari) yoqib tashlash yo‘li bilan utilizatsiya qilinadi. Bunda utilizatsiya qilish vakolatli organ va “O‘zbekipaksanoat” uyushmasi xodimlari ishtirokida amalga oshiriladi.

17. Xorijiy ipak qurti urug‘larida “Pebrina” kasalligi qo‘zg‘atuvchisi (spora) aniqlangan holda ularning respublika hududida realizatsiya qilinishiga yo‘l qo‘yilmaydi.

18. Mahalliy va xorijiy ipak qurti urug‘lariga sifat sertifikatini berish natijalaridan norozi bo‘lgan shaxslar yuqori turuvchi organga yoki sudga shikoyat qilishi mumkin.

5-bob. Yakunlovchi qoida

19. Mazkur Nizomni buzganlikda aybdor bo‘lgan shaxslar qonunchilik hujjatlariga muvofiq javobgar bo‘ladilar.

05.01.2026-y.
ORMAB: 10/26/1861/0213-son

Ipak qurti urug‘iga sifat sertifikatini
berish tartibi to‘g‘risidagi nizomga
1-ILOVA

Vakolatli organ rahbari F.I.O.
_____ ga

Ipak qurti urug‘i kasalliklarini mikroskopik tahlil asosida oldindan aniqlash va ipak qurti urug‘ini sertifikatlashtirish uchun
ARIZA

_____
(ariza beruvchi)

_____
(ariza beruvchining manzili)

ariza beruvchi _____ nomidan _____
(F.I.O.) *(mahsulot turi, nomi va miqdori)*

_____
_____ talablariga muvofiq
(hujjatlarning nomlanishi va raqamlanishi)

mahsulotga sifat sertifikatini rasmiylashtirib berishingizni so‘rayman.
Ilova: _____
_____
(ilova qilinayotgan hujjatlar nomi va varag‘i ko‘rsatiladi)

Ariza beruvchi: _____ _____
(imzo) (F.I.O.)

Sana: _____

Ipak qurti urug‘iga sifat sertifikatini berish
tartibi to‘g‘risidagi nizomga
2-ILOVA

Ipak qurti urug‘ini tayyorlovchi tashkilotda tayyorlangan tut ipak qurti urug‘lari miqdorining zotlari bo‘yicha xatlovdan o‘tkazish
DALOLATNOMASI

“___” “_____” 202_ yil _____shahar yoki tuman

Ipak qurti urug‘larini xatlovdan o‘tkazishda ishtirok etganlar: _____
_____
_____

Ipak qurti urug‘larini xatlovdan o‘tkazishdan maqsad: _____
_____
_____

Ipak qurti urug‘lari xatlovdan o‘tkazilgan sana, tashkilotning nomi, manzili: _____
_____

Xatlov natijasiga ko‘ra urug‘lar miqdori: _____
_____

T/r	Ipak qurti zot va duragaylarining nomi	Hujjat bo‘yicha miqdori		Haqiqatda o‘lchangan urug‘ miqdori		Farqi, +, -	
		gramm	quti	gramm	quti	gramm	quti
1							
2							
...							
Jami							

Qo‘shimcha ma’lumotlar *(mavjud bo‘lganda)*: _____
Xatlovda ishtirok etganlar imzosi:

1. _____ imzo _____ F.I.O.
2. _____ imzo _____ F.I.O.
3. _____ imzo _____ F.I.O.
4. _____ imzo _____ F.I.O.
5. _____ imzo _____ F.I.O.
6. _____ imzo _____ F.I.O.
7. _____ imzo _____ F.I.O.

Ipak qurti urug‘iga sifat sertifikatini berish
tartibi to‘g‘risidagi nizomga
3-ILOVA

Ipak qurti urug‘ini tayyorlovchi tashkilotda tayyorlangan tut ipak qurti urug‘larining jonlanish foizini aniqlash uchun olingan namunalar
DALOLATNOMASI

“___” “_____” 202_ yil _____shahar yoki tuman

Namuna olishda ishtirok etganlar: _____
_____
_____

Namuna olishdan maqsadi: _____
_____
_____

Namuna olingan sana, tashkilotning nomi, manzili: _____
_____
_____

Namuna olish tartibi va olingan namunalar miqdori: _____
_____

T/r	Ipak qurti zot va duragaylarining nomi	Guruhlar (Partiyalar) soni	Urug‘ miqdori, gramm	Jonlanish foizi uchun olingan namuna		
				namuna soni	urug‘ miqdori	
					gramm	quti
1						
2						
...						
Jami						

Qo‘shimcha ma’lumotlar *(mavjud bo‘lganda)*: _____
Namuna olishda ishtirok etganlar imzosi:

1. _____ imzo _____ F.I.O.
2. _____ imzo _____ F.I.O.
3. _____ imzo _____ F.I.O.
4. _____ imzo _____ F.I.O.
5. _____ imzo _____ F.I.O.
6. _____ imzo _____ F.I.O.
7. _____ imzo _____ F.I.O.

Ipak qurti urug‘iga sifat sertifikatini berish
tartibi to‘g‘risidagi nizomga
4-ILOVA

Ipak qurti urug‘ini tayyorlovchi tashkilotda tayyorlangan tut ipak qurti urug‘lari kasallikdan xoliligini aniqlash uchun olingan namunalar
DALOLATNOMASI

“___” “_____” 202_ yil _____shahar yoki tuman

Namuna olishda ishtirok etganlar: _____
_____
_____

Namuna olishdan maqsadi: _____
_____
_____

Namuna olingan sana, tashkilotning nomi, manzili: _____
_____
_____

Namuna olish tartibi va olingan namunalar miqdori: _____
_____

T/r	Ipak qurti zot va duragaylarining nomi	Guruh soni	Urug‘ miqdori gramm	Kasallikka qarshi olingan namuna			Qo‘shimcha namuna			Jami		
				namuna soni	miqdori gramm	quti soni	namuna soni	miqdori gramm	quti soni	namuna soni	miqdori gramm	quti soni
1												
2												
...												
Jami												

Qo‘shimcha ma’lumotlar *(mavjud bo‘lganda)*: _____
Namuna olishda ishtirok etganlar imzosi:

1. _____ imzo _____ F.I.O.
2. _____ imzo _____ F.I.O.
3. _____ imzo _____ F.I.O.
4. _____ imzo _____ F.I.O.
5. _____ imzo _____ F.I.O.
6. _____ imzo _____ F.I.O.
7. _____ imzo _____ F.I.O.

QMMB: 10/26/3879/0673-son
02.07.2026-y.

Ipak qurti urug‘iga sifat sertifikatini berish
tartibi to‘g‘risidagi nizomga
5-ILOVA

IPAKCHILIK ILMIY-TADQIQOT INSTITUTI

Ipak qurtining “pebrina” kasalligidan xoliligi bo‘yicha
SIFAT SERTIFIKATI

Ushbu hujjat

_____

(yuridik shaxsning nomi)

_____

(manzil)

_____

(nomi, turi, guruh (partiya) miqdori)

_____

(sertifikatni rasmiylashtirish asoslari)

QR-kod

Ro‘yxat raqami:
Rasmiylashtirilgan sana:
Amal qilish muddati: